

Valsts ieņēmumu
dienests

Informatīvais materiāls

Preces, kuras ieved pārbaudei, analīzēm vai izmēģinājumiem

(Regulas Nr. 1186/2009 95.–101. pants)

Precēm, kuras ieved pārbaudei, analizēm vai izmēģinājumiem, var tikt piemērots ievedmuitas nodokļu atbrīvojums.

Saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1186/2009 95.–101. pantu Eiropas Savienībā ir paredzēta iespēja piemērot ievedmuitas nodokļu atbrīvojumu precēm, kuras tiek ievestas pārbaudes, analīžu vai izmēģinājumu nolūkā, lai noteiktu to sastāvu, kvalitāti vai citus tehniskos parametrus informācijas, ražošanas vai komerciālas izpētes vajadzībām. Šī atbrīvojuma piemērošana veicina inovāciju, zinātnisko izpēti un tehnoloģisko attīstību, vienlaikus nodrošinot muitas kontroles efektivitāti un atbilstību Eiropas Savienības tiesību aktiem.

Ar atbrīvojumu no ievedmuitas nodokļiem ieved preces, kuru pārbaudes, analīzes vai izmēģinājumus paredzēts veikt, lai noteiktu to:

- sastāvu;
- kvalitāti;
- citus tehniskos parametrus,

kas paredzēti informācijas, ražošanas vai komerciālas izpētes nolūkos.

Valsts ieņēmumu dienests nosaka termiņu, kurā jāveic pārbaudes, analīzes vai izmēģinājumi, kā arī administratīvās formalitātes, kas jāveic, lai nodrošinātu to, ka preces izmanto paredzētajos nolūkos.

Atbrīvojuma piešķiršanas nosacījumi:

- preces pārbaudi, analīzi vai izmēģinājumu gaitā pilnīgi izlieto vai iznīcina;
- atbrīvojumu attiecinā tikai uz tādu preču daudzumu, kāds vajadzīgs mērķim, kuram tās ieved (*šo daudzumu katrā atsevišķā gadījumā nosaka Valsts ieņēmumu dienests, ņemot vērā konkrēto mērķi*).

Atbrīvojums attiecas arī uz precēm, kuras netiek pilnīgi izlietotas vai iznīcinātas pārbaudi, analīzi vai izmēģinājumu gaitā, ja pāri palikušos produktus¹ ar Valsts ieņēmumu dienesta piekrišanu un tā uzraudzībā:

- pilnīgi iznīcina vai padara par komerciāli nevērtīgiem;
- atsakās par labu valstij, neradot tai nekādus izdevumus, ja tas ir iespējams saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem;²
- izved no Savienības muitas teritorijas.

¹ Pāri palikušie produkti ir produkti, kas rodas no pārbaudēm, analīzēm vai izmēģinājumiem, kā arī preces, kuras faktiski nav izmantotas.

² Ministru kabineta 2018. gada 20. novembra noteikumu Nr. 714 "Kārtība, kādā notiek preču iznīcināšana vai atteikšanās no precēm par labu valstij" IV nodaļa.

Muitas deklarācijas aizpildīšana

Lai piemērotu ievadmuitas nodokļu un pievienotās vērtības nodokļa atbrīvojumu precēm, kuras ievieš pārbaudei, analīzēm vai izmēģinājumiem, piesaka muitas procedūru – laišana brīvā apgrozībā, iesniedzot muitas deklarāciju Elektroniskajā muitas datu apstrādes sistēmā (EMDAS)³.

Muitas deklarācijas laukā “Papildprocedūra” (datu elements 1110000 000) norādāms lietas apstākļiem atbilstošs papildprocedūras kods:

“C33” (*Preces, kuras ievieš pārbaudei, analīzēm vai izmēģinājumiem*),
kā arī

“59S” (*Pievienotās vērtības nodokļa atbrīvojums preču importam, kas netiek aplikts ar muitas nodokli saskaņā ar Regulu Nr. 1186/2009, izņemot šīs regulas 23. pantā minēto saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 53. panta trešo daļu*).

Muitas deklarācijas laukā “Pavaddokuments” norādāms atbilstošs pavaddokumenta kods:

“2003” (*Plānoto darbību (pārbaudi, analīzi vai izmēģinājumu) apraksts, sniedzot precīzu dokumentāri pamatotu informāciju par pārbaudi, analīzi vai izmēģinājumā paredzētajām darbībām, nepieciešamo preču daudzumu, iegūto rezultātu izmantošanas mērķi un ieviesto preču plānoto izlietojumu*);

“5014” (*Termiņš pārbaudi, analīzi vai izmēģinājumu veikšanai*), norādot attiecīgo termiņu nepieciešamo darbību veikšanai laukā “Atsauces numurs” (datu elements 1203 001 000).

Preces, kuras analīzes, izmēģinājuma vai pārbaudes gaitā netiek pilnībā izlietotas vai iznīcinātas un paliek pāri, ir muitas uzraudzībā, līdz tām tiek piemērota atbilstošā muitas procedūra, iznīcināšana vai atteikšanās par labu valstij.

Preču pārpalikumu laišana brīvā apgrozībā

Ja preces, kas paliek pāri pēc pārbaudēm, analīzēm vai izmēģinājumiem, paredzēts izmantot Savienības muitas teritorijā, tām piemēro muitas procedūru – laišana brīvā apgrozībā.

Muitas procedūras – laišana brīvā apgrozībā – piemērošanai Valsts ieņēmumu dienests precēm nosaka atbilstošu Kombinētās nomenklatūras kodu un muitas vērtību, attiecinot atbilstošu ievadmuitas nodokļu likmi, kas ir spēkā pārbaudi, analīzi vai izmēģinājumu beigu dienā.

Lai iegūtu informāciju par šādu preču muitas vērtību un noteiktu to Kombinētās nomenklatūras kodu, Latvijas muitas iestādē jāiesniedz iesniegums, izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmas (EDS) sadaļu “Sarakste ar VID”, izvēloties kategoriju “Preču klasifikācija, izcelsme, muitas vērtība.”

³ [Elektroniskā muitas datu apstrādes sistēma \(EMDAS\) | Valsts ieņēmumu dienests](#)

Tomēr ieinteresētā persona ar Valsts ieņēmumu dienesta atļauju un tā uzraudzībā var pāri palikušos produktus pārvērst atliekās vai atkritumos. Šādā gadījumā piemēro ievadomuitas nodokļus, kādus laikā, kad notiek minētā pārvēršana, piemēro atliekām vai atkritumiem.

Preču iznīcināšana

Pirms preču pieteikšanas iznīcināšanai jānoskaidro izdevīgākā preču iznīcināšanas vieta un uzņēmums, kuram ir atbilstoša piesārņojošas darbības atļauja. Informāciju par uzņēmumiem, kam piešķirtas atkritumu apsaimniekošanas atļaujas, var iegūt, nosūtot pieprasījumu Valsts vides dienestam uz elektroniskā pasta adresi pasts@vvd.gov.lv.

Vismaz 10 darbdienas pirms plānotās preču iznīcināšanas personai jāiesniedz iesniegums Latvijas muitas iestādē, izmantojot EDS sadaļu "Sarakste ar VID", izvēloties kategoriju "Preču iznīcināšanas laika saskaņošana". Iesniegumā jānorāda:

- muitas deklarācijas numurs, ar ko prece tika deklarēta laišanai brīvā apgrozībā ar atbrīvojumu no muitas nodokļiem;
- iznīcināmās preces apraksts, daudzums un vērtība;
- iznīcināšanas metode;
- plānotā preces iznīcināšanas vieta un laiks.

Pēc informācijas izvērtēšanas Valsts ieņēmumu dienests EDS personai paziņo, vai preces ļauts iznīcināt tikai muitas amatpersonas klātbūtnē vai patstāvīgi.

Ja persona preces iznīcina patstāvīgi, tā trīs darbdienu laikā pēc preču iznīcināšanas pabeigšanas EDS sadaļā "Muitas atļauju izsniegšana un uzraudzība" iesniedz aktu par preču iznīcināšanu, kurā norādīta informācija par iznīcināšanai nodoto preču veidu, daudzumu un iznīcināšanas vietu.

Atteikšanās par labu valstij

Ja pēc pārbaudes, analīzes vai izmēģinājumu pabeigšanas pāri palikušās preces ir iespējams pārdot Savienības muitas teritorijā ar nosacījumu, ka to pārdošanas izmaksas nebūs nesamērīgas, ņemot vērā preču vērtību, var piemērot atteikšanos par labu valstij⁴.

Lai piemērotu atteikšanos par labu valstij, Latvijas muitas dienestā jāiesniedz iesniegums EDS sadaļā "Sarakste ar VID", izvēloties kategoriju "Iesniegums Muitas pārvaldei". Iesniegumā jānorāda:

- preču īpašnieks vai valdītājs, vai pilnvarotā persona (vārds, uzvārds, personas kods fiziskai personai vai nosaukums, reģistrācijas numurs, adrese juridiskai personai), kā arī kontakttālruna numurs;
- preču saņēmēja vārds, uzvārds, personas kods (fiziskai personai) vai nosaukums, reģistrācijas numurs, adrese (juridiskai personai);

⁴ Komisijas 2015. gada 24. novembra Īstenošanas regulas (ES) 2015/2447, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu konkrētus noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu, 250. pants.

- preču veids, Kombinētās nomenklatūras kods, daudzums (bruto un neto svars), vērtība un muitas deklarācijas numurs, ar ko prece tika deklarēta laišanai brīvā apgrozībā ar atbrīvojumu no muitas nodokļiem.

Muitas procedūra – izvešana

Precēm, kas paliek pāri pēc pārbaudēm, analīzēm vai izmēģinājumiem, muitas procedūras – eksports – piemērošanai **jānosaka jauns atbilstošs Kombinētās nomenklatūras kods un muitas vērtība.**

Lai iegūtu informāciju par šādu preču muitas vērtību un noteiktu to Kombinētās nomenklatūras kodu, Latvijas muitas iestādē **jāiesniedz iesniegums**, izmantojot EDS sadaļu "Sarakste ar VID", izvēloties kategoriju "Preču klasifikācija, izcelsme, muitas vērtība".

Piemērojot muitas procedūru – eksports – preces deklarē, pamatojoties uz deklarētāja rīcībā esošiem pavaddokumentiem⁵, noformējot eksporta deklarāciju EMDAS Automatizētajā eksporta sistēmā (AES), norādot laukā "Procedūra" muitas procedūru kombinācijas kodu – **"1040"** (*Neatgriezeniska izvešana pēc laišanas brīvā apgrozībā, vienlaikus izlaižot patēriņam bez papildu nosacījumiem*), laukā "Iepriekšējais dokuments" (datu elements 1201 000 000) importa deklarācijas numuru.

Ja nepieciešams pagarināt pārbaudes, analīzes vai izmēģinājumu termiņu, personai EMDAS pēcmuitošanā jāiesniedz pieteikums par muitas deklarācijas grozījumiem, norādot jaunu termiņu un pievienojot dokumentu, kas apliecina termiņa pagarināšanas pamatotību.

Personai savā uzskaites sistēmā jāveic pārbaudēm, analīzēm vai izmēģinājumiem ievesto, izmantoto vai iznīcināto, vai izvesto preču uzskaitē un pēc Valsts ieņēmumu dienesta pieprasījuma ir jāiesniedz minētās uzskaites dati un citi dokumenti, kas apliecina veiktās darbības.

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 25.11.2025.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt Valsts ieņēmumu dienesta [elektroniskās deklarēšanas sistēmas](#) sadaļā "Sarakste ar VID".

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 9. oktobra Regulas (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu, 163. panta 1. punkts.